

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Z pasją od najmłodszych lat poświęcała się kształceniu innych. Przygodę z nauczaniem rozpoczęła jako młoda kobieta, ryzykując życie podczas drugiej wojny światowej. Za swoje dokonania w dziedzinie edukacji była wielokrotnie nagradzana, a jej zaangażowanie wpłynęło na liczne pokolenia uczniów i pedagogów.

Janina Robaczewska urodziła się 25 września 1921 roku w mazowieckiej miejscowości Stołowo. Rodzice Pelagia i Czesław Robaczewscy zajmowali się prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Dużą wagę przywiązali do wykształcenia trojga swoich dzieci. Janina, najmłodsza z rodzeństwa, kilka miesięcy przed wybuchem drugiej wojny światowej zdała maturę i uzyskała kwalifikacje pedagogiczne. Jej siostra Zofia ukończyła szkołę handlową, a brata Henryk, oficer Wojska Polskiego, poległ we wrześniu 1939 roku podczas obrony Lwowa.

Od początku okupacji należała do Tajnej Organizacji Nauczycielskiej, której członkiem była m.in. jej dawna wychowawczyni. W ukryciu uczyła historii i języka polskiego. - *Zajęcia organizowaliśmy tak, aby nikt nie zdradził naszych działań. Byłam świadoma, że podobnie jak moja nauczycielka, ja również mogłam zawisnąć na szubienicy [...] Rodzicom jednak bardzo zależało, aby ich dzieci były nadal nauczane, a ja sama ceniłam naukę wyżej niż strach* - mówiła w jednym z wywiadów telewizyjnych podczas obchodów 95. rocznicy powstania w Toruniu Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Po wojnie pracowała w szkołach podstawowych w Sierpcu (województwo mazowieckie), w Działdowie (województwo warmińsko-mazurskie), a później przez 10 lat w Słupsku (województwo pomorskie). W 1961 roku przeprowadziła się do Torunia, gdzie mieszkała jej siostra, i rozpoczęła pracę w Szkole Podstawowej nr 1. Ukończyła Studium Nauczycielskie z filologii polskiej. Wolny czas z zaangażowaniem poświęcała uczniom mającym problemy z nauką. Prowadziła także kółko dramatyczne, na którym rozwijała wśród młodzieży zainteresowanie literaturą i sztuką oraz organizowała wyjścia na spektakle teatralne.

Swoją postawą wywierała ogromny wpływ na uczniów i chętnie dzieliła się swym doświadczeniem z młodymi nauczycielami. - *Szanowana przez grono pedagogiczne, rodziców i dzieci. Była osobą, która wspierała mnie i była przewodnikiem przez pierwsze miesiące pracy. Dzięki jej wskazówkom szybciej opanowałem warsztaty pracy nauczyciela* - wspomina Wiesław Rapsiewicz, wieloletni dyrektor Szkoły Podstawowej nr 9 na toruńskich Wrzosach.

Przez dwie kadencje pełniła funkcję przewodniczącej Zakładowej Organizacji Związkowej Związku Nauczycielstwa Polskiego w Szkole Podstawowej nr 1, placówce która m.in. dzięki jej staraniom nosi imię Uczestników Strajku Szkolnego 1906-1907. Mieszkając na toruńskiej starówce aktywnie udzielała się w samorządzie mieszkańców, którego była przewodniczącą.

Zajmowała się m.in. organizowaniem wsparcia dla ubogich rodzin i zapewnianiu opieki dzieciom oraz wsparcia w ich wychowaniu. Sama nigdy nie założyła rodziny. Jej pasją było malarstwo, swoje obrazy przekazywała przyjaciołom i lokalnym instytucjom. Brała udział w wielu wernisażach i wystawach. Talent rozwijała także w sekcji plastycznej Toruńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Po przejściu na emeryturę w 1976 roku udzielała się w Oddziałowej Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP, organizując formy pomocy koleżeńskiej oraz uroczystości o charakterze turystycznym, kulturalnym i patriotycznym. *-Ten, kto wolności nie stracił, dziś być może jej nie docenia. Wiele osób nie zdaje sobie sprawy, że nigdy nie wiadomo, kiedy spokój zostanie zburzony. Przyszłość jest wielką niewiadomą. Można wiele dziś zrobić, by nie dopuścić do złego -* mówiła nestorka w wywiadzie zamieszczonym na jednym z toruńskich portali informacyjnych.

Za sumienną pracę i osiągnięcia w dziedzinie edukacji i wychowania młodzieży została wyróżniona Nagrodą Ministra Oświaty i Wychowania. W 1974 roku otrzymała Złoty Krzyż Zasługi, a w 1985 roku Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Od 2018 roku jest pensjonariuszką Domu Pomocy Społecznej w Toruniu, w którym zgromadziła wszystkie swoje pamiątki.

Beata Krzemińska
rzecznik prasowa Urzędu Marszałkowskiego

Wrzesień 2021 r.